Els orígens catalans de Santa Teresa, Cervantes i Colom, segons l'investigador Jordi Bilbeny

Autor: Núria Bonet
Data de publicació: 14-08-2013

Entrevista a Jordi Bilbeny al diari 20 Minutos. 13 d'agost del 2013.

Jordi Bilbeny (Arenys de Mar, 1961) és llicenciat en Filologia Catalana, escriptor i investigador. Defensa que Don Quijote va ser escrit per un valencià en català. Bilbeny es desvincula de qualsevol polèmica política i defensa el rigor científic i la investigació. Seves són també les investigacions que apunten que Cristòfor Colom era català i que va sortir del port de Pals, a l'Empordà. Convida a debatre i reflexionar sobre la Història i a indagar en els documents que refuten les teories fins ara apreses i desenvolupades. "Cal analitzar els textos històrics i artístics. Cal llegir i opinar", insisteix.

Cervantes va escriure el Quixot?

Cervantes el va escriure, però en català. Ell era català. Als autors dels segles XVI i XVII els van obligar a traduir la seva obra al castellà, per una obligació del Rei. Sabem per moltes fonts que hi havia traduccions sistemàtiques concertades per l'Estat. Casualment les edicions catalanes originals van desaparèixer. Cervantes ho diu ben clar: "Ens han prohibit la llengua, però no la ploma". A quina llengua es refereix? És clar.

Anem per parts. Llavors, vostè defensa que Cervantes era català?

Al principi ja vaig sostenir que Cervantes era en realitat Servent. Estava vinculat a la família Servent de Xixona. Com descriu Cervantes, en aquesta família hi havia tres germans que van anar a les guerres de Flandes, d'Itàlia i del nord d'Àfrica. Des de la conquesta de València van estar a la Cancelleria Reial (organisme administratiu de la Corona d'Aragó). Una altra coincidència més: Cervantes va demanar d'ocupar càrrecs de tresorer a les províncies de les Índies i els Servent van ser tresorers des dels segles XIII i XIV. Cervantes havia de procedir de la noblesa, atès el seu coneixement i ús del llenguatge; va tenir contacte amb el món notarial i la família Servent va tenir notaris, mercaders,

cònsols... Cervantes demostra un gran coneixement de la Història. No pot ser un analfabet com el va descriure Unamuno.

Històricament s'ha dit que Cervantes era de Castella ...

S'ha dit que era natural de Granada, després de la Vila de Madrid, d'Alcalá d'Henares... De la mateixa manera que amb En Colom, cada biògraf li atribueix un origen diferent. No pot ser! Cervantes ja era un escriptor mundialment famós, traduït a diverses llengües. No pot ser que persones tan famoses no sapiguem d'on procedeixen ni estigui documentat. A més, en aquella època, per poder editar una obra, miraven la biografia amb lupa, per si fos contrari al Rei, o un jueu convers, etc.

Llavors, què ha passat?

Cervantes diu: "Jo sóc el comunament anomenat Miguel de Cervantes". Al diccionari de la Real Academia ho posa ben clar: comunament anomenat vol dir "de comú acord". En aquella època era habitual el canvi de nom i fins i tot d'autoria de les traduccions. Estudis d'Alberto Blecua o de Francisco Rico apunten també a una adaptació de l'obra original. Tant és així que Rico diu que és millor que no aparegui l'original, perquè l'obra que ens ha arribat ha passat per la feina de censors, editors i traductors. Tothom diu que Cervantes no té ni idea de castellà. Estudis del segle XIX ja ho diuen. Després s'ha atribuït diversos punts d'origen a Cervantes. Pot ser de 1.500 llocs de Castella i no passa res. Van dir que no era castellà sinó lleonès. Però català, no pot ser!

Vostè diu que l'acció del Quixot també es troba a Xixona?

Quan em vaig posar a investigar no imaginava res de tot això. La primera part del Quixot se situa a Xixona. S'esmenten rius, cascades, el barranc de les Batanes, la Cova de Montesinos (cova de Montesa). Tots els noms estan traduïts. Pinta al Quixot com un grillat que es cura de la seva bogeria a Barcelona i diu que Catalunya és la realitat.

Argumenta, també, que Cervantes diu que Tirant lo Blanc, de Joanot Martorell, és la millor obra de la història.

És una casualitat que esmenti com el millor llibre el Tirant? Els referents literaris són coses emocionals. A més, descriu la realitat amb una ironia i un to humorístic molt fi. Diuen que tenia un "humor català". Cervantes diu que el seu ídol polític, el personatge que ell més admira, és el bandoler català Perot Rocaguinarda, el que va ser el major terrorista de la monarquia hispànica. Vindria a ser com si Pérez Reverte digués que a qui més admira és a Otegi. No tindria gaire sentit.

La traducció al castellà, qui la va fer?

La feien els censors. Cervantes diu "m'ho han traduït", "jo en lloc de ser pare, en sóc padrastre". Ho diu repetidament, es queixa dels censors i traductors.

I això ho atribueix a una voluntat política o bé a una manca de coneixement?

A Catalunya hi va haver grans artistes i escriptors, però es va adulterar la Història amb unes lleis fetes a mida. Hi ha una clara voluntat política. Una voluntat real. En aquell temps ja hi havia escriptors que alertaven que per culpa de les lleis es perdien les joies catalanes. Això està escrit en llibres del segle XVI. No només li va passar a Cervantes. Jo estava convençut que Cervantes, Colom, Santa Teresa, la Celestina i el Lazarillo de Tormes eren castellans. Quan em vaig posar a investigar no imaginava res de tot això.

¿Tampoc Santa Teresa va escriure en castellà? No era d'Àvila?

Existeix documentació que confirma que Santa Teresa va ser Teresa Enríquez de Cardona, abadessa del monestir de Pedralbes de Barcelona. En breu es publicaran estudis que demostren aquesta teoria que, sense aprofundir, pot semblar una astracanada. Però és molt seriós. A Catalunya hi va haver grans artistes i escriptors però es va adulterar la Història amb unes lleis fetes a mida. Es reconeix el Tirant i després... no hi va haver res? No hi va haver més escriptors? No pot ser. El mateix succeeix amb el descobriment d'Amèrica. Just quan es descobreix Amèrica, la potència naval catalana desapareix? I Castella la va crear del no-res? D'un dia per l'altre? No té sentit. Amb els quadres renaixentistes passa el mateix: es pot amagar l'autor, però no el paisatge que representen i ara s'està demostrant que es tracta d'autors que van néixer i van treballar a Catalunya i no a la Itàlia que formava part de la Nació Catalana.

Però aquest debat no ha entrat a l'àmbit acadèmic...

És tan gros que no es té en consideració. Ataquen la meva ideologia, la meva forma de vestir, la meva sexualitat, àmbits referits a la meva persona. Si el debat és aquest, vol dir que els nostres arguments estan guanyant: no hi ha debat. Haurien de dir si aquests documents són autèntics o no, per exemple. Estem d'acord que Cervantes era un castellà que no sabia escriure el subjuntiu. És clar, és que usava la forma catalana. Cervantes incorpora també calcs de paraules catalanes i usa l'ortografia catalana, per això s'han detectat faltes que eren errors gravíssims de traducció. Cal incorporar una perspectiva freda, serena i argumentada, i això no té res a veure amb el nacionalisme! Recentment, un expert lingüista mexicà ha escrit un llibre sobre sobre la llengua de Cervantes i concloïa que el dit Cervantes no tenia ni idea de castellà.

Però, per què no es debat a l'àmbit acadèmic?

Un tema així no pot entrar a l'àmbit acadèmic, perquè si el Quixot va ser escrit en català, tots ells han de plegar. Si la Celestina passa a València i Santa Teresa era abadessa de Pedralbes, haurien de plegar.

Així, conclou que el debat no s'ha dut a terme essencialment per qüestions polítiques? Vista la situació actual, amb un acalorat debat sobiranista, hem de deduir que no es tindrà en compte el material aportat en les seves investigacions?

Existeixen proves. Es tracta d'una contrastació empírica de dades. Com més informació hi hagi, després el ciutadà s'ho pot creure o no. És important que s'informi a la gent. És indubtable que som en un moment polític molt intens. Al segle XVI, les institucions catalanes xocaven contínuament amb l'administració espanyola. És un moment molt semblant que ara podem comprendre bé.

Se sent com si encapçalés una croada per defensar la llengua catalana?

No em sento com si estigués davant d'una creuada, només faig la meva feina. Analitzo textos històrics, artístics. Simplement llegeixo i opino. Tots podem llegir el que vulguem.

NÚRIA BONET
13.08.2013

Font:
http://www.20minutos.es/noticia/1894569/0/entrevista-jordi-bilbeny/cervantes-era-catalan/escribio-quijote-catalan/